

Asia: VN/37863/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain, sairausvakuutuslain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

-

Kuntoutuslakiin ehdotetut muutokset

Kuluvan hallituskauden aikana on tehty useampia muutoksia Kelan kuntoutuslain mukaisiin kuntoutus- ja kuntoutusrahaetuuksiin. Nyt lausuttavana oleva esitys on jatkoa aiemmin toteutetuille muutoksille. Esityksen vaikutukset julkisen talouden tasapainottamiseen ovat marginaalisia. Ehdotettu muutos nuoren kuntoutusrahan kohderyhmän siirtämisestä tarkennettuna Kansaneläkelaitoksen ammatillisen kuntoutuksen lakiperusteen alle jatkaisi hallituksen tavoittelemaa kuntoutus- ja kuntoutusrahaetuuksien kokonaisuuden ja niiden toimeenpanon yksinkertaistamista ja selkeyttämistä.

Esityksen vaikutusten katsotaan olevan vähäisiä eri asiakasryhmille. Valtaosa nuoren kuntoutusrahan nykyisen kohderyhmän asiakkaista olisi jatkossakin

oikeutettu kuntoutusrahan. On tärkeää, että myös jatkossa haastavassa opiskelu- ja työelämäasemassa oleville nuorille turvataan etuusjärjestelmän kautta riittävät toimeentulon edellytykset kuntoutuksen ajaksi. Kuntoutujien on pystyttävä keskittymään kuntoutukseen. Riittävä toimeentulon turva on tässä yksi keskeinen tekijä.

Esitetyt heikennykset kohdistuvat heikossa asemassa oleviin nuoriin. Samaan ryhmään on kohdistunut hiljattain myös muita muutoksia, kuten selvät pääsykriteerien tiukennukset koskien Nuotti-valmennusta. Nämä nuoret tarvitsevat yleensä moniammatillista yhteistyötä, ja heidän palvelujaan järjestää useampi taho. Heidän etunsa on katkeamaton, taloudellisesti turvattu osallistumismahdollisuus niin koulutukseen, kuntoutukseen kuin työhön.

Asiakkaille palvelujärjestelmässä laadittavien palveluja koskevien suunnitelmien keskeisenä lähtökohtana on selkiyttää eri osapuolille palvelukokonaisuutta ja tukea sovittujen palvelujen toteutumista. Esityksen mukaan kuntoutusrahan myöntäminen ei edellyttäisi enää jatkossa hyvinvointialueen laatimaa henkilökohtaista opiskelu- ja kuntoutussuunnitelmaa. Tätä muutos tulee arvioida esityksessä tarkemmin. Mikä näiden suunnitelmien merkitys on ollut ja mitkä voivat olla eri osapuolten kanssa yhdessä laaditun suunnitelmasta luopumisesta voi seurata? Tiedämme, että erilaisissa kuntoutusta koskevissa suunnitelmissa on järjestäjäkohtaista laatua ja saatavuutta koskevaa vaihtelua. Katkonaiset palvelupolut ja riittämätön asiakkaan saama tuki johtuvat valitettavan usein vaillinaisesta kuntoutustarpeen arviosta tai liian suppeasti ja mahdollisesti viiveellä tehdystä palvelua koskevasta suunnitelmasta.

Kaiken kaikkiaan on tärkeää, että tällä hallituskaudella nuorten kuntoutusetuuksiin ja -palveluihin tehtyjen muutosten vaikutuksia seurataan ja niitä arvioidaan lähivuosina.

Asiavirheen korjaamista koskevien säännösten muuttaminen sekä sairausvakuutuslakiin ehdotetut uudet säännökset

-

Työttömyysetuuden sovittelua koskevan säännöksen muuttaminen

-

Perämäki Ulla
Hyvinvointiala HALI